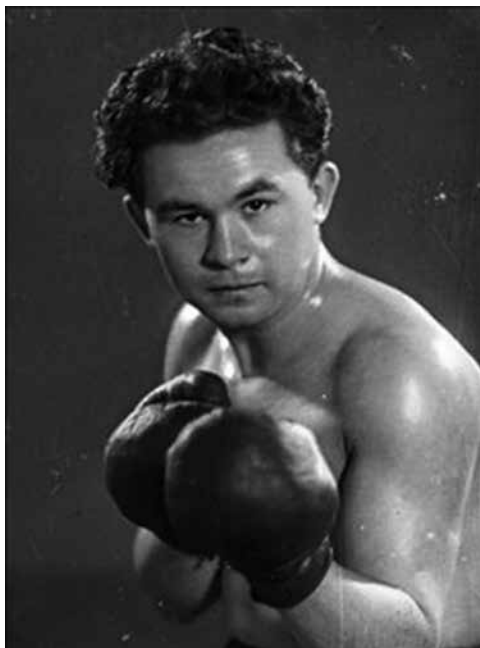

Bóna Nándor

CSÍK TIBOR, A „SZÉLVÉSZ – ÖKLÖZŐ”

*Morvai Lajos fényképész 1944–45-ben készült felvétele Csík Tiborról
(Forrás: Jász Múzeum archívuma)*

1927-ben, 90 évvel ezelőtt született Jászberényben Csík Tibor olimpiai bajnok öklövívó. Szülővárosában ma is több legenda él vele kapcsolatban. Nem hétköznapi életének, főként sportpályafutásának alakulása visszaemlékezések, korabeli folyóiratok és levéltári források alapján kerül ismertetésre.

Csík Tibor 1927. szeptember 22-én született Jászberényben, római katolikus családban, Csík Kálmán és Hájos Mária gyermekeként. Édesanyjának első házasságából 4 gyermeke született: Mária, Rozália, Erzsébet és János, akik közül Rozália nem érte meg a felnőttkort. Férje fiatalon életét vesztette. Az I. világháború után Csík Kálmán vette feleségül, s második házassága során is négy gyermeknek adott életet: először István, majd 1922-ben a fiú ikerpár, József és László, végül Tibor született meg.¹ A család életét sajnos nem kerültk el a tragédiák, a nehézségek. Csík Kálmán – aki földműves volt, napszámosként dolgozott – egy szüret alkalmával leesett a diófáról, gerincét törte, és élete utolsó éveit ágyhoz kötve kellett leélnie² 1937 decemberében, 58 éves korában bekövetkezett haláláig. A II. világháború

újabb szerencsétlenséget okozott a családnak: a két középső testvér, József és László vett részt a hadműveletekben, és mindketten életüket veszítették, nevük megtalálható a jászberényi Szentkúti téren álló hősi emlékművön.

Csík Tibor – testvéreivel együtt – vallásos neveltetésben részesült, cserkész és a szivgárda tagja is volt. A 40-es évek elejétől édesanyjával és cipészként munkálkodó János bátyjával élt együtt, aki a nagy korkülönbőség miatt egyfajta apai szerepet is betöltött Tibor életében.³ Az elemi iskola 6 osztályának elvégzése után szabónak tanult tovább. 1942. október 31-től három éven keresztül dolgozott inasként Szalóki Gyula szabómesternél, akinek a műhelye a Bercsényi út 8. szám alatt működött. 1945 októberében jó eredménnyel tette le vizsgáját, s innentől már szabósegédként folytatta hivatását.⁴

¹ Szikszai Ferencné Cserta Mária, Csík Tibor unokatestvérének közlése nyomán

² Somogyvári Rudolfné (Csík Tibor volt felesége) közlése alapján

³ Szikszai Ferencné közlése nyomán

⁴ Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára (a továbbiakban MNL JNSZML)

Jászberény és Vidéke Ipartestület iratai: tanonclajstrom 1933–49. IX/205/7; Férfiszabó szakosztály törzskönyve

Az ökölvívással 1942-ben ismerkedett meg a levente foglalkozások keretében, ahol Farkas János leventeoktató fedezte fel benne a tehetséget, s vette szárnyai alá. Nevelőedzője – aki a bokszt mellett atlétikával és sportlövészet tanításával is foglalkozott – pék volt, és a kemence befűtéséhez használt fát tanítványával vágatta, amely jó erőnléti alapot adott a sporthoz.⁵ Kiválóan tudtak együtt dolgozni, 1943 végén már tehetséges ökölvívóként tartották számon Csík Tibort. A *Jász Hírlap* utalása szerint egy országos versenyen csak bírói tévedés folytán veszítette el mérkőzését 1 pont különbséggel. Ugyanitt olvasható a Margit-szigeti Levente Otthonban megrendezett csapatmérkőzés beszámolója, ahol a jászberényi és a gyöngyösi leventék mérték össze erejüket, és Csík már az első percben kiütötte ellenfelét, így járult hozzá a 12:4-es hazai sikerhez.⁶ Néhány nappal ezután, december 8-án Budapesten a Nemzeti Sportcsarnokban ifjúsági csapattalálkozót rendeztek, ahol Budapest és Vidék ifjúsági 'A' és 'B' válogatottja is összemérte erejét. Csík Tibor a Vidék 'A' válogatott tagjaként pehelysúlyban (54-58 kg) lépett szoritóba, s pontozásos győzelmet aratott a WMTK-s Lobotka ellen az összesítésben 11:5-ös fővárosi sikert hozó megméretésen.⁷ Még ebben az évben újra Jászberényben bokszolt, s a tatabányai leventék elleni csapatmérkőzésen kiütötte ellenfelét.⁸

Igazi fordulatot jelentett pályafutásában az 1945-ben (más forrás szerint 1944-ben) lezajlott Szolnoki MÁV elleni csapatmérkőzés, ahol a válogatott és magyar bajnok Miriszlay Endrével kellett megküzdenie, s nagy szenzációt okozva a 3. menetben kiütötte híres ellenfelét. A győzelem hatására meg is kereste a szolnoki egyesület, igazoljon soraiba, ott fejlődön tovább, s válhasson egyre jobb ökölvívóvá.

Miriszlay – egyik társával, Karkecz Jánossal együtt – az utat gyalog megtéve maga ment el Jászberénybe Csíkért, aki elfogadta az ajánlatot, s leigazolta őt a Szolnoki MÁV.⁹ A háborús front elvonulása után, 1945 áprilisában újjáalakult ökölvívó gárda vezéregyénisége Miriszlay mellett Mihályi István volt, eredményes versenyzésük mellett szervezőmunkájukkal is sokat tettek azért, hogy egyesületük minél sikeresebb legyen. Csík természetesen tovább folytatta a szabómesterséget, de az ökölvívást még komolyabban vette, sokat utazott vonattal Szolnokra az edzésekre, de volt, hogy az utat futva, gyalogolva tette meg, ha éppen úgy adódott.

1945 augusztusában egyesülete már komoly harcba küldte őt, egy Vasas elleni csapatmérkőzésen Gárdos ellen nyert, ezzel együtt klubja is 12:4-re diadalmaskodott. Töretlenül fejlődött, melynek bizonyítéka a szeptember 16-án megrendezett országos juniorverseny, ahol a harmatsúlyúak (51-54 kg) között Agárdit (Vasas) és Nikolsburgert (FTC) is kiütéssel győzte le, így szerezve meg az első helyet.¹⁰ Ezután már csak a felnőtt mezőnyben lépett a kötelek közé. Rögtön egy fontos összecsapáson az országos csapatbajnokság csoportküzdemei során a Szolnoki MÁV a Vasassal csapott össze. Csík Kókai ellen szállt harcba, s ellenfelét már az első menetben úgy „összeaprította”, hogy döntő fölény címén hirdették ki győzelmét, s ezzel csapata is nyert 10:6-ra. A legjobb négy közé jutásért a csepeliek ellen kellett megküzdenie a Szolnoki MÁV öklözőinek, azonban váratlan akadályba ütköztek, hiszen a mérlegelésnél

1943–49. IX/205/24.

5 Gedei Tamásné, Farkas János lányának közlése alapján

6 *Jász Hírlap*, 1943. dec. 4.

7 *Nemzeti Sport*, 1943. dec. 10.

8 Hoffer András: 110 éves a jászberényi labdarúgás: 1906–2016 (Jászberényi SE, 2016.)

9 *Új Néplap*, 1993. aug. 2.

10 *Magyar olimpiai zsebkönyv 1948* (Testkultúra, 1948.)

Brezvai és Csík is átesett súlycsoportja felső határán, így máris 4:0-s fővárosi előnnyel indult a találkozón. Csík így csak barátságos mérkőzésen szerepelhetett, amit az első menetben kiütéssel nyert meg. A Csepel végül 12:4-re győzött, és bekerült a négyes döntőbe. A szolnoki klub viszont óvást nyújtott be a szövetség felé, mondván, jól működő mérlegen Csík nem esett volna át a súlyhatáron, valamint több bírói ítéletet is kifogásolt.¹¹ Az óvást elutasították, később Csepelre került a csapatbajnoki cím is.

1946 márciusában a Szabadság Kupa keretében Szolnoki MÁV–Budapesti Rendőrök öszszecsapást rendeztek, Csík Várhegyi ellen bokszolt és nyert. Ezután egyéni versenyeken indult. Az ökölvívó szövetség tavasszal több válogatót rendezett már az 1948-as olimpiára gondolva, s ezekre Csík is meghívást kapott. Első alkalommal győzött, másodjára nem kapott ellenfelet.¹² A következő állomás Debrecen volt, ahol április 14-én rendezték meg Kelet-Magyarország bajnokságát, s pehelysúlyban megszerezte az aranyérmet, ráadásul úgy, hogy egy nap alatt Oláh, Molnár és Darai is fejet hajtott előtte. Ezt a tettet ő maga is pályafutása egyik jelentős sikerének könyvelte el.¹³ Nem volt megállás, május 11–12-én Budapesten rendezték az országos egyéni vidékbajnokságot, amelyre debreceni elsőségével szerzett indulási jogot. Az elődöntőben Szűcsöt (Dombóvár), majd a döntőben a tatabányai Dudást győzte le, így újabb bajnoki címet söpört be.¹⁴ Kiváló formában várhatta tehát az országos bajnokságot, amelyet az is igazolt, hogy pehelysúlyban bekerült a májusban kihirdetett válogatott keretbe Fehér (FTC), Várhegyi (BRE) és Dobó (DVSC) társaságában.

Június második felében zajlott le az egyéni országos bajnokság, ahol súlycsoportonként 4–4 versenyző indulhatott. A pehelysúlyúak között az első ellenfele Torma I. volt, aki betegségéből nem régen épült fel. Csík nem kímélte, hatalmas rohamozása után vetélytársa már az első menet végén feladta a küzdelmet. A 2. fordulóban Várhegyit is legyőzte: az első menetben egyenes sorozataival lehengerelte ellenfelét, majd a kiegyenlítősebb 2. szakasz után a 3. menetben ismét felülkerekedett riválisán, s kétség sem férhetett hozzá, ki a jobb. Őszinte stílusával hamar a szurkolók kedvencévé vált: „A közönségnek nagyon tetszik Csík hatalmas rohamozása. Mint az orkán, mint a vihar tör ellenfeleire, és többnyire elsöpri őket. Ezért is nevezik *viharboxolónak*” – írja a Népsport.¹⁵ A bajnokság 3. fordulójában Fehér Lajos (FTC) állt vele szemben. Csík itt is az 1. menetben alapozta meg győzelmét, nagy lendületének eredményeként 7-ig padlóra is került ellenfele, majd végül pontozással nyerte meg az ütközetet.¹⁶ Országos bajnok pehelysúlyban: Csík Tibor!

A nagy siker után nem volt idő a pihenésre. Augusztus 2-án a vasutas válogatott tagjaként első nemzetközi mérkőzését vívhatta meg. A Vasutas Sport Központ jubileumi rendezvényének keretében a magyar vasutas klubok legjobbjából összeállított válogatott a lengyel bajnokcsapat, a poznań-i Warta ellen lépett szorítóba. Csík a sokszoros lengyel bajnok és válogatott Koziolékkel szemben egy nagyszerű első menet után aratott győzelmet, miután ellenfele kézsérülés miatt idő előtt feladta a küzdelmet.

A két együttes összecsapása végül 8:8-as döntetlennel zárult.¹⁷ Ezután augusztus 19-én

¹¹Népsport, 1945. okt. 28. és okt. 29.

¹²Tiszavidék, 1946. máj. 30.

¹³Magyar olimpiai zsebkönyv 1948.

¹⁴Népsport, 1946. máj. 13.

¹⁵Népsport, 1946. jún. 26., 4.

¹⁶Népsport, 1946. júl. 1.

¹⁷Népsport, 1946. júl. 15.

Csik Tibor győzelmét is hirdeti az 1948-as londoni olimpia bajnokainak emléktáblája a Wembley Stadion előterében. (A szerző felvétele)

Csik a Budapest-Vidék (11:5) válogatott mérkőzésen Kovács Istvánt győzte le kiütéssel.

A szép győzelmek, mérőldkövek után a következő lépcsőfok a vasutas válogatott 2 hetes lengyelországi túráján való részvétel lehetett volna. Ám a Szolnoki MÁV szakosztályvezetője fegyelmi okokból nem engedte indulni a válogatón, csak a másnap megrendezett Ózdi VTK elleni barátságos mérkőzésen húzhatott kesztyűt, ahol biztosan győzött.¹⁸ Mintegy 2 héttel később újra az ózdiakkal szemben Szakács ellen nyert, majd októberben kezdetét vette a csapatbajnokság, ahol egyesülete a II. osztályba kapott besorolást. Az első fordulóban a KiSC gárdája ellen 8:8-as döntetlent ért el a Szolnok, ahol Csik Fogarassy ellen kiütéssel nyerte meg a maga ütközetét. A 2. fordulóban azonban az FTC már túl erős ellenfélnek bizonyult, 13:3-ra győztek a fővárosiak, Csik is alulmaradt Szumegával szemben, elveszítve ezzel régóta tartó veretlenségét.

A naptár ezt követően 1947-re fordult át, s az év elején Szolnoki MÁV–Debreceni VSC csapatmérkőzést rendeztek a Tisza-parti megyeszékhelyen, amely igazi rangadó volt, hiszen a II. világháborút követő évek talán két legjobb vidéki klubja mérte össze erejét. A találkozó meglepően sima végeredményt hozott, ugyanis mind a nyolc párban a szolnoki egyesület ökölvívója bizonyult jobbnak. A 16:0-val véget ért összecsapáson Csik nehéz ütközetben győzte le Oláhot.¹⁹ Nem sokkal később egy vasutas versenyen újra Oláhval mérkőzött, és másodjára simán győzte le debreceni ellenfelét. Ezután márciusban a Budapesti Vasutas Előre elleni megméretésen húzott kesztyűt, ahol Horváth ellen pontozásos győzelmet ért el. Formája azonban nem győzte meg a szövetségi kapitányt, nem kapott meghívást a tavasszal Dublinban megrendezésre kerülő Európa-bajnokság válogatójára, így a nyári országos bajnokság következett versenynaptárában, ahol címvédésre készült.

¹⁸ Tiszavidék, 1946. aug. 29.

¹⁹ Tiszavidék, 1947. feb. 6.

Csik Tibor rendőri egyenruhában 1953 körül.
(Forrás: Somogyvári Rudolfné)

első menetben rá is kellett számolni Csíkra. Ezután fokozatosan vette át az irányítást a „szélvész-öklöző” jelzővel is emlegetett jászberényi versenyző, a 3. menetben valósággal elsöpörte ellenfelét, s végül döntetlent hirdettek ki az összecsapás végén. Azonban a bajnoki cím sorsát el kellett dönteni, s mivel Tusák mérkőzésvezető Kárát csak egyszer, míg Csíkot kétszer intette meg, így a salgótarjáni sportolót hirdették ki elsőnek. A közönség hevesen tüntetett az ítélet ellen.²¹ A címvédés tehát hajszálon múlt, de teljesítménye alapján a pehelysúlyúak között helyet kapott a bővebb olimpiai keretben Kára, Fehér és Gulya társaságában. György Ferenc, a Párizsból hazatért szakember is elismerően nyilatkozott róla, mondván: Csík a magyar mezőny leggyorsabb, heves vérmérsékletű, de egyenlőre még szeles és időnként szabálytalanul ütő versenyzője, aki szerinte világviszonylatban mérve is nagy ígéretnek számít.²² Az országos bajnokság után új fordulatot vett Csík Tibor élete. Erős István ökölvívó edző – aki a háromszoros olimpiai bajnok Papp Lászlót is elindította a pályán – hívására elhagyta a Szolnoki MÁV-ot, Jászberényből Újpestre költözött, s a Magyar Pamut SC-hez igazolt át 1947 nyarán. A pamutgyárban munkához is jutott. Mestere szakmai hozzáértése mellett az élet más területein is sokat segítette Csíkot, kezdetben ő vett neki ruhát, felszerelést, nővérénél pedig szállást biztosított számára. Erős edzésein

Az ob-t júliusban rendezték meg a Nemzeti Sportcsarnokban. Csík az első fordulóban Fehért (FTC) nagy hajrával győzte le, s ezt a közvélemény meglepetésként értékelte, hiszen riválisa a májusi Európa-bajnokságon bronzérmert szerzett. Nézzük a Népsport tudósítását: „Két meneten át Fehér kemény horgokat ver testre és vezet is a csapkodó Csík ellen. A 3. menetben azonban a szolnoki öklöző lerohanja, s szinte összeapítja Fehért, aki 8-ig, majd 4-ig küzdésképtelen. A közönség tombol, de a kiütés elmarad. Fehér még utána is rogygyant...”²⁰ A 2. fordulóban újabb ferencvárosi, Szumega ellen bokszolt – aki az első forduló után visszalépő Gulya helyére ugrott be –, ráadásul a visszavágás vágya is fűthette, mert – amint fentebb olvasható – a fővárosi öklöző vetett végett Csík hosszan tartó veretlenségének 1946-ban.

A győzelem nem maradt el, a 3. menetben alaposan összecsepelte riválisát. A 3. fordulóban a szintén hibátlan mutatóval rendelkező Kára Istvánnal szemben a bajnoki cím volt a tét. A Salgótarjáni SE bokszolója erősen kezdett, olyannyira, hogy az

²⁰Sport, 1947. júl. 9., 4.

²¹Sport, 1947. júl. 16., 1.

²²Népsport, 1947. júl. 18.

nem volt megállás, nem ismert könyörületet, nagyon jól tudta fanatizálni tanítványát, aki szorgalmas volt, hiszen a jövő évi londoni olimpia lebegett a szeme előtt. Már néhány hét után látszott rajta a fejlődés, letisztult a technikája, stílusosan ütött, s ez Miklósi István szövetségi kapitány figyelmét is felkeltette. Először az augusztus 19-ei Budapest-Vidék összecsapás alkalmával bizonyíthatott, ahol az MPSC versenyzőjeként már a fővárosi válogatottban kapott helyet, ráadásul az ellenfél az a Kára volt, aki az ismert körülmények között halásztá el előle az országos bajnoki címet. Az összecsapás úgy alakult, ahogy Csík eltervezte, szédületes sorozással komoly előnybe került, majd a 2. menetben egy hatalmas horogütéssel a padlóra küldte ellenfelét. Kiütéssel nyert, hozzájárulva ezzel a 12:4-es budapesti győzelemhez is.²³

Remek formáját látva bekerült az osztrákok elleni válogatott csapatba is. Az október 10-én Bécsben megrendezett Ausztria–Magyarország (6:10) mérkőzés során először volt válogatott, s pehelysúlyban Partika ellen nagy küzdelemben pontozással győzött.²⁴ Ezután néhány nappal már a Budapest-bajnokságon húzott kesztyűt, ahol harmatsúlyban 2. helyet ért el, miután a döntőben Szumega jobbnak bizonyult nála.

November elején a Harangi Imre (az 1936-os berlini olimpia könnyűsúlyú bajnoka) megsegítésére szervezett versenyen lépett szorítóba, ahol a magyar ökölvívók színe-java részt vett az ügy érdekében. Csík Bogács László ellen vívhatott meg, akiről a dolgozat ezen részében érdemes néhány szót szólni. Az ekkor 27 esztendőes ökölvívó a Csepel színeiben ért el szép eredményeket. Főleg 1945-től a harmatsúly egyeduralmódójának számított a magyar mezőnyben, 1947-ben legnagyobb nemzetközi sikereként Európa-bajnokságot nyert Dublinban, és az Európa-válogatott tagjaként az Egyesült Államokban is szorítóba léphetett. Stílusát tekintve Abody Bélát idézzük: „*Nem lehetett megütni, ravaszul lógott a köteleken, apró, ádáz kis szabálytalanságait nem volt bíró, aki észrevette, táncolt, bujkált, villámgyors volt. (...) Sok, szelíd »púderpamacstot« ütött, mérkőzésein legfeljebb egy-két nagy erejű, biztosan célba – főként fejre – találó bombát szokott felvezetni.*”²⁵ Azonban hibájaként volt felróható, hogy a mérkőzések feléig, de akár kétharmadig is takarékoskodott erejével, hogy a 3. menet hajrájában friss legyen és ott nagy fölényt mutasson. Ez a taktika a hazai mezőnyben elég, ám ahhoz, hogy a londoni olimpián is eredményes legyen, már ütnie kell, írja róla a Sport Közlöny.²⁶ A '48-as olimpián való indulását egészen az esztendő júniusáig úgy tűnt, nem is fenyegeti semmilyen veszély, de ezt a későbbiekben részletezzük. Visszatérve a Csík-Bogács találkozóhoz a Népsport azt rögzíti, hogy az összecsapás elején Csík nagy erővel kezdett, Bogács sokszor menekült előle, aki csak a 3. menetben szedte össze magát, és ez elégnak is bizonyult a csepeli bokszoló győzelméhez.²⁷ A Pamutipari Értesítő beszámolója szerint Csík mindhárom menetben fölényben volt, mégis Bogácsot hirdették ki győztesnek.²⁸

Az év végén dőlt el, hogy az addig leginkább – és a jelentős megméretéseken mindig – pehelysúlyban versenyző Csík 162 cm-es magasságához a harmatsúly lenne a legmegfelelőbb, tartós 54 kg alatti súlyával még gyorsabb is lehetne, még inkább elsöpörhetné ellenfeleit.

23Népsport, 1947. aug. 21.

24 Népsport, 1947. okt. 13.

25 Abody Béla: Kesztyűs kézzel, 25. (Sport, 1982.)

26 Sport Közlöny, 1948. márc.

27Népsport, 1947. nov. 3.

28 Pamutipari Értesítő, 1947. nov. 10.

Az olimpia utáni hazatérés Jászberénybe. Sógornője, Csik Istvánné Kisnémeth Erzsébet virágcsokorral köszönti a bajnokot.

(Hoffer András: 110 éves a jászberényi labdarúgás című könyvéből)

Erős István mellett a válogatott összetartásokon Adler Zsigmond szövetségi edző (Papp László mestere) is sokat foglalkozott vele, s ennek meg is lett az eredménye. Elérkezett az 1948. esztendő, Bogács Lászlónak Csik Tibor lett az első számú ellenfele a londoni olimpiára való kijutásért, de a közvélemény inkább Bogács örököséként tartotta számon, aki majd évek múltán átveheti a helyét a világversenyeken. Csik az év első hónapjaiban csendben készült, a válogatott csapatmérkőzésein nem jutott szóhoz, a tél folyamán az országos textiles versenyen begyűjtött elsőséggel érezhette meg a győzelem ízét, klubját értékes pontokhoz is hozzásegítve. Időközben Bártfai Béla vette át a szövetségi kapitányi tisztséget, aki igen jó véleménnyel volt Csik formáját illetően, ellenben megfogalmazta, hogy Bogács nem készül elég lelkiismeretesen az olimpiára, s a két harmatsúlyú öklöző közti válogató mérkőzést helyezett kilátásba.²⁹

Bogács utóda: Csik – olvasható a Népsport tudósításának címeként. Május 29-én a Budapest–Prága (12:8) csapatmérkőzés keretében Csik Nemes ellen lépett szorítóba, s győzött ellentmondást nem tűrő módon, de érdemes az összecsapás lefolyását idézni: „*Csik hatalmas lendülettel kezd, állandóan belharc folyik. Csik magasan jobb. Az 1. menet végén Nemes megroggyan és 9-ig földön van. A gong menti meg a kiütéstől. A 2. menetben igyekszik magától távol tartani a magyar fiút, de sorsa most is az, ami az 1. menetben volt. Egy perc után feladja.*”³⁰ A találkozót követően Adler Zsigmond nyilatkozatában kiemelte, hogy teljesítményét látva Csik méltó utódja lesz Bogácsnak.

²⁹ Sport, 1948. ápr. 14.

³⁰Népsport, 1948. máj. 31., 6.

Június második felében, mintegy másfél hónappal az olimpia kezdete előtt rendezték meg az országos bajnokságot, s az első fordulóban Csík Bogács ellen szállt ringbe. A mérkőzésen végig Csík irányított, állandóan rohamozott, Bogács folyamatosan csak bujkált előle, majd a 3. menetben egy jobbkezes ütés után ülve maradt, s hagyta magát kipontozni. Csík kiütéssel nyert!³¹ A 2. fordulóban a tatabányai Kerényi is biztosan győzte le, így ezzel már bajnoknak vallhatta magát, hiszen az 1-1 győzelemmel álló Bogácsnál és Kerényinél is jobbnak bizonyult. Természetesen azért a harmadik összecsapáson sem spórolt az erejével, amelynek Borsodi (FTC) látta kárát, akire az első menetben egyszer, a harmadikban pedig háromszor számoltak rá, s csak a mérkőzés végét jelző gong mentette meg a kiütéstől.³²

A magyar bajnoki elsőség nem jelentett alanyi jogon olimpiai indulást, így a londoni kiküldetésért folyó harc tovább folytatódott Csík és Bogács között is. Júniusban a sportszövetség tatabányai bázisán megkezdődött az edzőtáborozás. Az egyhangú, dolgozó napokat megtörvén július elején a Nemzeti Sportcsarnokban a mieink a morva válogatott ellen léptek szorítóba. A 13:3-as magyar sikerrel véget ért mérkőzéssorozatban belül Csík harmatsúlyban szállt ringbe, s ellenfelét, Baloczkyt már a 2. percben kiütötte egy állra elhelyezett gyilkos erejű balhorog eredményeként.³³ Ezután továbbra is szorgalmasan készült, s a minél jobb erőnlét érdekében a közös gyakorlatok előtt gyakran végzett egyéni futóedzéseket is a tatabányai körökben. Július 16-án az edzőtábor helyszínén tartották meg a végső válogatót Csík és Bogács között. Csík szokásához híven nagy erővel kezdett, Bogács csak elhajlásokkal védekezett, aki a 2. menetben feljött, de nem sokáig, fejelés miatt meg is intették, majd ismét Csík vette át az irányítást. A 3. menetben végképp kiütözött Csík jobb erőnléte, kétség sem férhetett hozzá, ki a jobb, így eldőlt, hogy az olimpián ő képviselheti a magyar színeket a harmatsúlyúak között.³⁴

A július 29-én elkezdődő olimpia helyszínére a többség repülővel jutott el, csak hat sportoló választotta inkább a vasutat és a hajóutat. Csík Tibor mellett másik két ökölvívó, Papp László és Bondi Miksa, továbbá három kardvívó, Berczelly Tibor, Kárpáti Rudolf és Rajcsányi László szállt fel Budapesten az Arlberg-expresszre. A belgiumi Ostende-ből hajóval utaztak tovább, ahol azonban emlékezetes esemény történt. Az átszállás után honfitársai nem találták Csíkot, ezért először a hajón keresték, majd mivel nem találták, Kárpáti Rudolf lerohant a fedélzetről és némi kérdezősködés után meglátta Csíkot a szenegáli Dakar városába tartó hajó fedélzetén. Sikerült időben a hajóról lehívnia, majd átrohantak a Doverbe tartó Carpen tengerjáróra, így hiánytalanul tudták az utat folytatni London felé.³⁵

Az olimpián Csík az első fordulóban az Empress Hallban a brazil Nascimento ellen szállt ringbe. A magyar ökölvívó kiválóan alkalmazta a megszokott, állandó rohamozásra épülő taktikáját, nem engedte lélegzethez jutni a brazilt, aki kétségbeesésében több alkalommal is szabálytalanul ütött, s ezt a mérkőzésvezető a 2. menetben megelégelte, leléptette, így Csík idő előtt nyerte meg az összecsapást. Lelkesedésére és jó formájára jellemző a mérkőzés utáni nyilatkozata: „*Nagyon belementem, kár, hogy ellenfelemet leléptették. Biztos voltam benne, hogy kiütöm a brazil ökölvívót.*”³⁶

31 NépSport, 1948. jún. 22.

32 NépSport, 1948. jún. 28.

33 Sport, 1948. júl. 7.

34 Sport, 1948. júl. 17.

35 Kárpáti Rudolf: Karddal a világ körül (Sport, 1965.)

36 NépSport, 1948. aug. 9., 2.

Ezután az ökölvívó verseny helyszínét a Wembley uszodába (Empire Pool) helyezték át, ahol a medence fölé egy 10 méter széles deszkaemelvényt építettek, középre helyezték el a szorítót, így a környezet amolyan bevehetetlen erőd benyomását keltette. A legjobb 16 között a perui Santiago Rivera Saenz következett. Csík szokásához híven nagy lendülettel vetette magát a küzdelembe, sorozásokkal, erős horgokkal mutatta fölényét, s a perui csak védekezni tudott, többször is szabálytalan eszközökkel sikerült kibújni nehéz helyzetéből. A 2. menet hasonlóan folytatódott, majd Saenz egy nagy, állra mért ütéssel hívta fel magára a figyelmet, ám utána Csík ismét megsorozta ellenfelét, akit fejelésért meg is intettek a menet végén. A szünetben egészen friss volt a magyar bokszoló, nem ült le, hanem állva, gimnasztikázva várta az összecsapás végső szakaszát. A 3. menet ismét Csík elsöprő rohamaival kezdődött, és habár a dél-amerikai öklöző bevitt néhány erős, tiszta ütést, nem forgott veszélyben a magyar sikere, aki az utolsó percben úgy megsorozta Saenzet, hogy csak a megszólaló gong akadályozta meg a kiütést. A legjobb 8 között az ausztrál Jimmy Carruthers lett volna a következő ellenfél, akinek az argentin Arnoldo Pares elleni mérkőzése során felszakadt a bőr a bal szemöldökén. A sebet három öltéssel kellett összevarrni, s hiába győzött, edzőjével a visszalépés mellett döntött, ezért a magyar versenyző mérkőzés nélkül készülhetett az elődöntőre.

A döntőbe jutásért augusztus 12-én a Puerto Rico-i Juan Evangelista Venegas ellen kellett megvívnia, aki gyors, formásan ütő, jól képzett ökölvívó volt, Csíknál magasabb és jobb testfelépítésűnek tűnt. Álljon itt a mérkőzés tudósítása: „*Szédületes sorozással kezdődik az 1. menet. Csík sarokba szorítja Venegast, megsorozza fejét, gyomrát, a néger is visszasoroz, több mint egy negyed percig tart a vad csata s utána tombol a közönség! Csík többet üt, s mindig ésszel fejezi be a sorozást, határozottan fölényben van. Kis szünet után, a menet végén, újabb ütészápor következik. Csík ismét a sarokba szorítja a négert, a végét is jól bírja, s a menet az övé. Zúg a »Hajrá, Csík!« a 2. menet előtt. Most is remek az iram, bár ez a menet már sokkal kiegyensúlyozottabb. Venegas szemmel láthatóan belefekszik, nagyszerű ütészorozatok következnek, egyik versenyző sem védekezik, csak üt, ahogyan tud. Mindnyájan érezzük, hogy a 3. menet lesz a döntő. Az 1. perc kiegyensúlyozott. Remek iramú küzdelem folyik. Több ütés esik ezen a mérkőzésen, mint az egész mai nap során. A 2. percben már visszaesik Venegas, Csík ezt észreveszi, rámeleg, sorozza, csépel ahol éri. Annyira benne van a harc hevében, hogy egyszer »szét« után is megüti a négert. Ezért intést kap. Egy kicsit megijedünk, de aggodalomra nincs ok, Csík – bár látszik, hogy már fáradt – csodálatos szívvel harcol a menet végén. Venegas orra vérzik és Venegas csuromvéres arccal fejezi be az utolsó menetet. Gongütés után felcsattan a taps. A közönség ünnepli a két ragyogó öklözőt. Tagadhatatlanul izgatottan várjuk, amikor a két versenyző a sarokba megy, s közben összeszedik a pontozóbírók lapjait. Végre megszólal a hangszóró: »The winner is Csík of Hungary...«³⁷*

1948. augusztus 13-án, pénteken érkezett el a döntő napja, ahol az olasz Giovanni Battista Zuddas ellen kellett megverekedni az aranyéremért. Az előzményekhez hozzátartozik, hogy a mérkőzés előtti éjszaka előjönni kívánczó bölcsességfoga miatt kínzó fájdalom gyötörte Csíkot. A Magyar Olimpiai Bizottság elnökeként tevékenykedő Sebes Gusztáv taxit hívott, elhajtottak a fogorvoshoz, aki kihúzta Csík fogát, így a zaklatott éjjel végére elmúlt a magyar sportoló fájdalma.³⁸

³⁷ Népsport, 1948. aug. 13., 1.

³⁸Sebes Gusztáv: Örömök és csalódások (Gondolat, 1981.).

A döntőben az olasz ökölvívó kellemetlen taktikát alkalmazott: ütött egyet, majd lefogta Csíkot, így sokáig nem érvényesült a magyar bokszoló erőssége. Csík azonban olyan iramot diktált, hogy Zuddas a 2. menet végén már fáradni látszott, ekkor keményen megsorozta ellenfelét, de a döntés a végső menetre maradt. Itt adjuk át a szót a korabeli tudósításnak:

„A III. menetben irtózatos nagy harc kezdődik. Az olasz már nem áll olyan biztosan a lábán, mint Csík. A magyar fiú egy pillanatig sem engedi szóhoz jutni az olaszt, állandóan hajtja, sorozza, és kemény horgokat ver az állára. Az olasznak itt még vannak pillanatai, amikor tud védekezni, az utolsó percekben azonban Csík hengerel. Vitathatatlanul jobb volt Csík és győznie kell, mégis izgulunk, amikor a gong megszólal. Az olasz tábor »Itália... Itália...« kiáltással igyekszik befolyásolni a pontozókat, de – eredménytelenül. Megszólal a hangszóró és hirdeti, hogy »Csík!«... De tovább már nem halljuk, mert a magyar tábor fergegetes tombolásba kezd. »Éljen Csík!... Éljen Csík!...« Néhány perc telik el, míg az emelvényre állnak. A magyar tábor húzza, vonszolja, ölelgeti Csíkot és úgy teszi fel az emelvény közepére. Megszólal a magyar himnusz, felhúzzák a magyar lobogót. Csík lihegve, izzadtan, de feszesen áll az emelvényen.³⁹

A bajnok szavai a mérkőzés után: „Nagyon-nagyon meg kellett küzdenem ezért a győzelemért. Nem adták ingyen. Két menetben át az olasz csak egyet-egyet ütött, aztán lefogott, birkózott, fejtelt. Nagyon nehéz volt, de a 3. menetben nem bírta az iramot, ekkor végre belemehttem. Úgy érzem, meg is vertem becsületesen. Nagyon-nagyon boldog vagyok.”

„Steve Klaus, az olaszok edzője elismerte, hogy Csík megérdemelten nyerte meg az olimpiai bajnokságot: – Zuddas tudóben annyira kikészült, hogy a 3. menetben már nem tudta lefogni Csíket és végérvényesen veszített.”⁴⁰ A nemzetközi elismerések sem maradtak el: az angol Times című lap fáradhatatlan kis tigrisként jellemezte a magyar ökölvívót. Egy amerikai újságíró pedig úgy foglalta össze Csík Tiborról alkotott véleményét, miszerint aki ilyen iramot tud diktálni, az lényegében már meg is nyerte az összecsapást.⁴¹ Egy svájci csokoládégyárosnak annyira megtetszett a teljesítménye, hogy elismerése jeléül egy aranykeresztet küldött a számára, amelyet büszkén viselve tért haza.

*Csík Tibor feleségével.
(Forrás: Somogyvári Rudolfné)*

³⁹ Sport, 1948. aug. 14., 1.

⁴⁰ Népsport, 1948. aug. 15., 3.

⁴¹ Szepesi György: Búcsú a mikrofontól (Paginarum, 1998.)

A történethez hozzátartozik, hogy ezen az olimpián további két jászberényi születésű sportoló is részt vett, még hozzá sikeresen. Gerevich Aladár (összesen 7 aranyérmével a legeredményesebb magyar olimpikon) kardvívó az egyéni versenyben aratott győzelme mellett a csapat elsőségéhez is hozzájárult, a birkózó Kovács Gyula pedig a 4. helyen végzett a kötöttfogásúak félnehézsúlyú versenyszámában. 1948. augusztus 13-án a magyar olimpiai mozgalom legeredményesebb napjaként vonult be a sporttörténetbe, ugyanis néhány óra leforgása alatt 4 aranyérmeket szereztek versenyzőink. Ökölvívásban Csík Tibor mellett Papp László a középsúlyúak között végzett az élen, a kardozó Gerevich Aladár egyéni győzelme is ezen a napon történt, továbbá a tornász Pataki Ferenc műszabadgyakorlata érdemelte ki az első helyezést. Ezt követően ugyanilyen eredményes napot további két alkalommal (1952-ben és 1956-ban) vittek véghez sportolóink.

Az elmúlt oldalakon az olvasó képzeletében kialakulhatott egy kép Csík Tibor küzdőmodorát illetően, de – főként a korabeli elemzések, jellemzések tükrében – érdemes egy kicsit részletesebben is összefoglalni, milyen tulajdonságok birtokában emelkedett ki versenytársai közül az 1948-as londoni olimpia harmatsúlyú ökölvívó bajnoka.

„Tessék elképzelni egy trópusi erdőt. Ömlik, csapkod, pereg az ember arcába, elful tőle a szív, elakad a lélegzet. Ilyen volt Csík Tibor küzdőmodora. »Csak« kilenc percig támadott minden mérközésen. Végigrohmozta a három menetet, öklei úgy pattogtak – nem is mint a cséphadaró, hanem mint a legnagyobb gyorsaságra beállított légcsavar acélszárnyai. Ellenfeleire lidércnyomásként nehezedett ez az ütéssuhatag, nemcsak hogy támadni, de védekezni sem tudtak, még levegőhöz sem jutottak mellette.”⁴² – Szepes Béla *Így győztök ti* című karikatúra gyűjteményében olvasható ez az érényeit frappánsan megfogalmazó szöveg.

Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy Csík az előírt mennyiségnél mindig többet edzett. Főként a homokzsákon való gyors sorozásokat gyakorolta fáradhatatlanul, ilyenkor egy-egy jól sikerült akció után nem állt le, hanem tovább folytatva, 2-3-szoros időtartamra növelte azt, s ezt jól alkalmazta a mérközéseken is. A szünet nélküli, állandó rohamozása következtében ellenfelei nem tudtak rendesen védekezni vele szemben, a folytonos gyötrés miatt még az alapállásukat sem igen tudták felvenni, lélegzethez sem nagyon jutottak. Ez a szüntelen rohamozás az ellenfeleket tulajdonképpen fizikailag felőrölte, főleg a 3. menetre, ha addig nem jutottak a kiütés sorsára. Ennek a taktikának az a hátránya, hogy a szüntelen támadások miatt jóformán nem is védekezik, azonban erre szinte nincs is szükség, mert az ellenfélnek nincs ideje eredményesen visszatámadni, az ütéseit nem tudja rendesen előkészíteni (tulajdonképpen támadva védekezik a versenyző). Ehhez a harcmódorhoz természetesen kifogástalan erőállapot szükséges, hiszen 9 percen keresztül folyamatosan kell az iramot diktálni és bírni.

Az olimpiáról hazatérve az ünneplések ideje következett. A hazatérő sportolókat először Budapesten a Keleti pályaudvarnál fogadták méltó módon. Az ünnepségre Csík Tibor édesanyja és unokatestvére utazott el, s a boldog viszontlátás után ők is szemtanúi lehettek, ahogy az örömtias közönség néhány tagja vállára emelte a bajnokot, s vitte őt tovább a Rákóczi úton. A Magyar Dolgozók Pártja is rendezett összejevetelt az olimpikonok számára, s itt Csík adta át Rákosi Mátyás főtitkárnak azt az ezüstdobozt, amellyel a sportolók kifejezték hálájukat, amiért a versenyre való eredményes felkészülésüket lehetővé tette.⁴³ Olimpiai győzelme után Csík Tibor először augusztus 20-án látogatott haza Jászberénybe.

⁴²Szepes Béla: *Így győztök ti*, 39. (Sport, 1957.)

⁴³Képes Sportlap, 1948. aug. 31.

A fellobogózott vasútállomásnál az ünneplő tömeg fogadta, lovas hintó vitte a belvárosba a lelkes városiakok gyűrűjében haladva. A főtéren arcképével díszített diadalkapu várta, majd a városháza közgyűlési termében Tóth György István polgármester köszöntötte őt, s adta át a város közönségének ajándékát, egy ezüst dohányszelencét.⁴⁴ Ezután Csík kiment az épület erkélyére, hogy az odakint tomboló embereket üdvözölje, s kifejezze háláját a lelkes fogadtatásért. Szaktársai, a szabó iparosok is rendeztek számára egy bensőségebb ünnepelést a későbbi napokban, ahol a meleg szavú beszédek mellett a Bakki József vezette Palotási Dalkör is hozzájárult az esemény méltóságához.⁴⁵

Csík Tibor olimpiai győzelmének alkalmából a polgármester felterjesztésére augusztus 25-én Jászberény képviselő-testülete díszközgyűlést tartott.⁴⁶ A rendhagyó ülésen elhangzott, hogy hasonló alkalomból még nem történt ilyen esemény a Jászság fővárosában, de Csík Tibor, egy szegény paraszti család leszármazottjaként ezt kiérdemelte, aki Gerevich Aladárrel és a többi olimpiai bajnokkal együtt világraszóló sikert ért el. Ezután felolvasták a Csík Tibor és Gerevich Aladár Jászberény város díszpolgárává választásáról szóló előterjesztést, amelyet a díszközgyűlés résztvevői percekig tartó tapssal fogadtak, majd egyhangúlag megszavazták a kérelmet. „*A londoni olimpia küzdelmében (...) Jászberény városát a dicsőség sugárkévéje érte két szülöttén keresztül, kik elsőik lettek a világ legjobbjai között és ezen nem csak maguknak és nemzetüknek, hanem szülővárosuknak is hírt és dicsőséget szereztek*” – áll a véghatározat megokolásában.⁴⁷ A két sportoló díszpolgárrá avatása mellett arról is döntöttek, hogy a Balta utcát, amelyben Csík Tibor nevelkedett és lakott egészen 1947-ig, nevezzék át Csík Tibor utcának. Ezen kívül Csík földhöz juttatása is napirendre került, s az előterjesztés elfogadása után felvették a kapcsolatot a Megyei Földhivatallal azon okból, hogy: „*...a jász-magyar földből kisarjadt és annak (...) dicsőséget szerzett Csík Tibor ökölvívó olimpiai bajnokot abból a jász-magyar földből, melyen szülei éltek és dolgoztak, meghaltak anélkül, hogy annak csak egy darabkáját is magukénak mondhatták volna, a lehetőségek által adott legméltóbb módon részeltesse.*”⁴⁸ A határozat megokolásában a következők szerepelnek: „*Csík Tibor mégis kimutatta (...) szülővárosa iránt és azíránt a föld iránt érzett nagy szeretetét és ragaszkodását akkor, mikor világraszóló diadalának első mámoros perceiben sem feledkezett meg a londoni rádió mikrofonja előtt, hogy ő Jászberény szülötte. Hogy azon a hanton kívül mely földmunkás édesapját már több mint 10 éve elfödi, más föld is kösse szülővárosához akkor is, amikor pályája során az élet sodra tőlünk talán távolra sodorja, szükségét látja a képviselőtestület, hogy a földjuttatásban részesüljön Jászberény földjéből.*”⁴⁹

Olimpiai bajnokunkat, mint a Magyar Pamut SC versenyzőjét és a település lakóját, Újpest városa is ünnepelte, polgármestere lakást ajánlott fel a számára, s Csík a Csányi László utcába költözött ezután. A Magyar Pamutiparban is elismerték őt, a tiszteletére megtartott rendezvényen egy ökölvívót ábrázoló bronz szobrot kapott ajándékba, felajánlották neki, hogy anyagiilag támogatják textilmérnöki tanulmányait, valamint műszaki tisztviselővé léptették elő.⁵⁰

44 MNL JNSZML Jászberény Város Levéltára, közigazgatási iratok, Csík Tibor és Gerevich Aladár olimpiai bajnokok üdvözlése, V/1/729/11666.

45 Jászkürt, 1948. szept. 11.

46 Tóth György István 1948. augusztus 31-g volt a város polgármestere, ezt követően Beszteri Mihály vette át a hivatalt.

47 MNL JNSZML Jászberény Város Levéltára, Közgyűlési jegyzőkönyv 1948-50. V/1/174. 237. kgy./1948. sz.

48 MNL JNSZML Jászberény Város Levéltára, Közgyűlési jegyzőkönyv 1948-50. V/1/174. 238. kgy./1948. sz.

49 Ugyanott.

50 Textilműnkás, 1948. aug. 31.

*Csík Tibor 1975-ben, halála előtt 1 évvel volt anyósának küldött leveléhez mellékelte.
(Forrás: Somogyvári Péter)*

Jászberényben édesanyja és a vele élő János bátyja a Széchenyi utcába költözött, s az új ház megvételéhez ő is hozzájárult.⁵¹ Jász földhöz való juttatásának ügye 1949 első felében zárult le.

A földhivatal határozata értelmében egy házaspárral megosztva kapott ingatlant, de végül lemondott a maga telekrészéről, s mást iktattak be helyébe.⁵²

Az olimpia utáni időszakban sok felkészülésnek kellett eleget tennie, így edzésre nem volt módja. Ősztől megkezdte textilmérnöki tanulmányait is, amely szintén lefoglalta idejét, csak a következő év januárjától kezdett ismét komolyabb felkészülésbe. A szeptember elején megrendezett Budapest-Vidék összecsapáson lépett szorítóba utoljára 1948-ban. A Millenárison 10 000 néző zsúfolódott össze, hogy láthassák a két friss olimpiai bajnokot, Papp Lászlót és Csík Tibort, aki Dudás ellen győzött szoros mérkőzésen a végül 12:4-es fővárosi sikert hozó találkozón. Az elkövetkező hetekben több vidéki helyszínre is elutazott, hogy a sportágat és az olimpiai mozgalmat népszerűsítse, ezen alkalmakkor többször

klubtársával, Bertával vívott bemutató mérkőzéseket. Október 7-én olimpiai érmes társaival együtt kitüntetésben részesült, a Magyar Köztársasági Érdemrend arany fokozatát vehette át.⁵³ Az októberi szakszervezeti kongresszuson a Magyar Pamutipart képviselte.

1949-ben Budapesten rendezték meg a Világ Ifjúsági Találkozót, amellyel egy időben a francia alapítású nemzetközi diákszövetség (Union Internationale des Étudiants - UIE) által szervezett főiskolai világbajnokságnak is fővárosunk adott otthont. Csík fő célja a hazai rendezésű versenyen való eredményes szereplés volt, de előtte még júniusban az Európa-bajnokság várt rá, amelyet a norvég fővárosban, Oslóban rendeztek. Az év elején kezdte el a rendszeres edzéseket, első komoly mérkőzése az Eb-válogató volt Kaposváron, ahol a helyi egyesület ökölvívóját, Horváth Tibort győzte le. A tavalyi megmérteésekhez hasonlóan az Európa-bajnokságon is harmatsúlyban indult. Az első fordulóban a finn Seitola várt rá. Az összecsapás nem úgy alakult, ahogyan arra számítani lehetett, elmaradtak Csík lehengerlő sorozásai, a finn bokszoló pedig folyamatosan szabálytalankodott, többször fejtelt, tenyérrrel ütött, azonban a francia mérkőzésvezető egyszer sem intette meg őt. A 3. menetben kapcsolt rá Csík igazán, de végül a győzelem elmaradt. A vereségnek több összetevője volt.

⁵¹ Szikszai Ferencné közlése alapján.

⁵² MNL JNSZML Jászberény Város Levéltára, közigazgatási iratok, Csík Tibor és Gerevich Aladár olimpiai bajnokok üdvözlése, V/1/729/11666.

⁵³ Népszava, 1948. okt. 8.

Korrekt játékvezetés mellett, ha nem maradt volna el a finn sportoló legalább két jogos intése a sok szabálytalankodása miatt, Csík győzelméhez kétség sem férhetett volna. A találkozó után az orvosi vizsgálatok fejelések és mélyütések nyomait rögzítették a magyar sportolónál, de hiába terjesztették ezt a zsűri elé. Ezen kívül formájának rovására ment, hogy az olimpia után több hónapot kihagyott, sokára kezdte el újra a rendszeres gyakorlásokat. Súlyát is nehezen tudta hozni, az edzőtáborban két hét alatt 8 kilót kellett leadnia, nem volt tökéletes erőben. Habár győzelme jogos lett volna, Csík önmagában kereste a hibát, s a tanulságokat levonva szorgalmasan készült tovább az előtte álló feladatokra.⁵⁴

Augusztus közepén rendezték a főiskolai világbajnokságot. Az ökölvívás küzdelmeit a Csepeli stadionban, szabadtéren bonyolították le. Csík a júliusi válogatón Tabányit (Törekvés) kiütéssel győzte le, majd a lillafüredi edzőtáborból is jó hírek érkeztek róla, biztató formában várhatta a budapesti versenyt, ahol harmatsúlyban indult. Az első fordulóban a lengyel József Kruza ellen káprázatos sorozásokkal kezdett, végig irányított s biztosan nyert. A 2. fordulóban a román Marguarettel szemben is hasonló magabiztossággal győzött, így a szintén két nyert mérkőzéssel álló szovjet Hanukasvili ellen vívhatta a döntőt, amely augusztus 20-ára esett. Az Országgyűlés ezen a napon fogadta el az alkotmányt, és megalakult a Magyar Népköztársaság. Hűvös, szeles időben szurkolhatta végig a Csepeli stadion közönsége a két ökölvívó egymásnak feszülését. A győztesnek Dobi István miniszterelnök – illetve ettől a naptól kezdve a minisztertanács elnöke – egy hatalmas serleget ajánlott fel. A mérkőzés előtt megmondták Csíknak, hogy legyen nagyon sportszerű a szovjet sportolóval szemben, és hagyja őt nyerni. Csík ezt határozottan elutasította, s nagy elszántsággal lépett a szorítóba. A lelátón is feszült volt a hangulat, a szovjet(ek)et sértő bekiabálások hallatszódtak. A hangadókat el akarták vinni a belügy emberei, amire verekedés tört ki. A mérkőzést Csík Tibor kiütéssel nyerte Hanukasvili ellen, ezzel főiskolai világbajnoki címet szerzett!⁵⁵ Sajnos itt nem hagyatkozhatunk a korabeli tudósításokra, mert ugyan a Népsport részletes beszámolót közölt a mérkőzésről, azonban a tudósítás egy végig szoros, 3 menetes, pontozásos végeredményt hozó összecsapásról adott hírt.⁵⁶

A főiskolai világbajnokság volt Csík Tibor utolsó versenye, utána már nem edzett olyan lendülettel, csak bemutató mérkőzéseken húzott kesztyűt. A későbbiek során többször is beszámoltak a korabeli folyóiratok arról, hogy ismét komoly felkészülésbe kezd, de a versenysporttól már távol tartotta magát. 1949 szeptemberében a főiskolai világbajnokságon elért eredményéért a Magyar Köztársaság Sportérdemérme ezüst fokozatát vehette át.⁵⁷ A Magyar Pamutipárnál ősszel fonó technikus munkakörben találjuk,⁵⁸ e mellett a SZIT (Szakszervezeti Ifjómunkás- és Tanoncmozgalom) sportfelügyelői feladatait is ellátta a gyárban.

1950. szeptember 2-án feleségül vette Kázmér Margitot, akivel Újpesten ismerkedett meg. Az esküvőt Jászberényben, a Nagyboldogasszony főtemplomban tartották, díszpolgára ünnepségéhez a város vezetősége is hozzájárult.

1951 legelején megszűnt a Magyar Pamut SC ökölvívó szakosztálya. Az év szeptemberében Csík a Budapesti Dózsa edzéseit látogatta, ahol Adler Zsigmond foglalkozott vele.⁵⁹

54 Népsport, 1949. jún. 16.

55 Somogyvári Rudolfné közlése nyomán.

56 Népsport, 1949. aug. 21.

57 Népsport, 1949. szept. 26.

58 Pamut Újság, 1949. nov. 15.

59 Népsport, 1951. szept. 6.

1952-ben váratlan lehetőséghez jutott, otthagya a pamutgyárat, a Dózsa Sport Club Rendőr Sportszázadába került főhadnagyi rangban, s 1955-ig ott szolgált. Munkája során a fiatalokat is tanította ökölvívásra. Közben a Zuglói Alumíniumgyár ökölvívó szakosztályánál is vállalt bemutató mérkőzéseket. 1954 áprilisában egy barátságos mérkőzésen is kesztyűt húzott, Mosonmagyaróváron a helyi MOFE elleni 17:3-ra megnyert találkozón az ő neve is a győztesek között szerepel.⁶⁰ Ezekben az években Csík Tibor elismert és népszerű polgárra volt Újpestnek és Jászberény városának egyaránt. Sportteljesítménye mellett segítőkész, közvetlen, barátságos modorával is kivívta az emberek tiszteletét, szeretetét.

1955 nyarán azonban gyökeresen megváltozott az élete. Egy alkalommal, amikor hazalátogatott szülővárosába, meghallván a jászberényi nép kizsákmányolásáról, a padláslesöprésekről szóló híreket, felháborodásának hangot is adott. Ezért izgatás vádjával letartóztatták, s politikai fogolyként először Szolnokra, majd Budapestre, a Fő utcai börtönbe vitték.⁶¹ 1956 tavaszán a sportbarátok összefogásával engedték szabadon, ekkor Jászberénybe költözött vissza édesanyjához és János bátyjához. Nehezen tudta feldolgozni az őt ért igazságtalanságokat, kereste a helyét, egyre többet nézett a pohár fenekére is. A börtönben töltött időszak alatt az 1955 decemberében megszületett lányát, Krisztinát nem sokat láthatta, házassága pedig felbomlott. 1956 szeptemberében néhány társával együtt megpróbált átszökni a nyugati határon, tervük azonban meghiúsult.⁶² Jászberényben rövid ideig raktárosként dolgozott a Fémnyomó- és Lemezárugyárban (a Hűtőgépgyár elődje), de leginkább a Lehel SC ökölvívó szakosztályának edzőjeként találta meg örömeit. Ma is több tanítványa emlékezik rá jó szívvel, közülük Czigány Balázst idézzük: „*Nagyon jó sportember volt, nagyon szigorú volt, hajtott bennünket. Hirtelen gyerek volt, nagyon gyors volt mindenben, beszédben is, öklei villámok voltak. Friss, fürge ember volt. Edzésen volt, hogy nagyot odaszózott. Azt mondta, ha ezt nem csinálom veletek, akkor soha nem tanuljátok meg. Szigorú, jópofa volt a Tibi. Ha leállt az ember és nem támadott, nem engedte, mondta: »Hajtani, hajtani, hajtani! Nem kell várni, hogy téged üssenek, te üssél előre mindig!«*”

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kezdetétől részese volt a történelmi eseményeknek, életének erről a szakaszáról volt felesége szolgáltatva az adatokat. Csík Tibor az Újpesti Forradalmi Tanács tagjaként főként szociális, gazdasági és élelmezési területen tevékenykedett. A kerület (Újpestet 1950-ben csatolták a fővároshoz) egyik küldöttjeként jelen volt az október 25-ei, „véres csütörtök” néven is emlegetett Parlament előtti tüntetésen is, amikor sortüzet nyitottak az emberekre, s rengetegen életüket veszítették. Az ő szerencséje az volt, hogy a mögötte lévők feldöntötték, így nem érte találat. Később, amikor az újpesti városházát fegyveresek fogták körül, sikerült onnan kitörnie, de a pufajkások követték és elfogták őt. A Honvédelmi Minisztériumban többször kihallgatták, de senki sem vallott ellene, így elítélni nem tudták. Mielőtt kiengedték, mivel jól tudott oroszul, számos alkalommal kellett tolmácsként segítenie, mert más nem beszélte tökéletesen a nyelvet. (Az orosz nyelv alapjait akkor sajátította el, amikor 1944–45-ben a Jászberénybe bevonuló szovjet katonáknak kellett ruhát varrnia élelemért cserébe.) A forradalom leverése után sztrájk tört ki Újpesten, amelynek letöréséhez őt akarták felfogadni, hogy jelentsen a sztrájk szervezőiről.

⁶⁰ Népszport, 1954. ápr. 29.

⁶¹ Somogyvári Rudolfné közlése alapján.

⁶² Nemzeti Sport, Hosszabbítás melléklet, 2017. máj. 27.

Úgy tett, mintha belement volna, és így olyan papírokat kapott, amikkel éjjel-nappal szabadon mozoghatott, de jelentkeznie kellett a parancsnokságon a jelentéssel. Tudta, hogy ezt képtelen teljesíteni, és nagyon gyorsan lépnie kell. Dr. Lazarits Jenő, az újpesti Károlyi Kórház főorvosa segítette neki azzal, hogy az általa szervezett, Bécsbe tartó vöröskeresztes útra felvette őt és volt feleségét az utas listára, azonban a volt felesége nem akarta lányukat otthon hagyni, és nem ment vele. 1956. december 5-én, hivatalos úton, vonaton hagyta el az országot, majd jelentkezett a bécsi angol követségen.⁶³ Ezután hosszabb ideig Londonban tartózkodott, ahol textilmérnökként dolgozott,⁶⁴ végül Ausztráliában telepedett le.

Feltehetőleg 1959 januárjában érkezett Sydney-be. Az esztendő decemberében Jimmy Carruthers-szel is találkozott,⁶⁵ aki a londoni olimpián annak idején sérülés miatt nem állt ki ellene. Alkalmi munkákat vállalva, például kikötőben dolgozva, nehéz körülmények között élt, gyakran kellett kölcsönöket kérnie, amiket mindig visszafizetett. A Szent Erzsébet Egyházközség jótékony szervezete is támogatta.⁶⁶ Gyakran töltötte idejét a többi magyarral együtt, ilyenkor nagy szeretettel beszélt hazájáról és otthon hagyott családjáról. Édesanyjával, testvéreivel és volt anyósával is levelezett. 1976-ban májgyulladásos kórházba került, de az orvosok már nem tudtak rajta segíteni, 21 napos szenvedés után június 29-én elhunyt.⁶⁷ Mivel nem voltak rokonai, a kórház egy ausztrál jótékonyági társulatnak akarta átadni, de Sitku János és Doszpot István révén sikerült pénzt előteremteni és sírhelyet váltani a Rockwood temető magyar részében. A magyar konzulátus elzárkózott a segítségnyújtástól és a temetésén való részvételtől is. Július 3-án, szakadó esőben mintegy 15 honfitársa kíséerte el utolsó útjára, a szertartást és a búcsúbeszédet Páter Fazokas Béla, a sydney-i katolikus magyarok lelkipásztora tartotta meg.⁶⁸ A sírján lévő bronztáblán ez a felirat olvasható: Csík Tibor olimpiai bajnok, élt 49 évet.

Emlékének ápolása főként a rendszerváltozás után nyert teret. Szülővárosa utcát nevezett el róla, Jászberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1991. januári ülésén hozott határozata értelmében az érpárti városrész egyik új utcája Csík Tibor nevet kapta. 1997 decemberében, születésének 70. évfordulója alkalmából a Déryné Művelődési Központban emlékünnepeket rendeztek Reflektorfényben a magyar ökölvívás címmel, amelyre a város neves szülöttje emlékének felidézése mellett az abban az esztendőben megrendezett budapesti ökölvívó világbajnokság sikereinek főszereplői is meghívást kaptak, így összekötvén a múltat a jellel. Az eseményen tiszteletét tette a Magyar Ökölvívó Szövetség elnökhelyettese, Sermer György, a háromszoros olimpiai bajnok legenda Papp László, Szántó Imre szövetségi kapitány, Erdei Zsolt, a budapesti világbajnokság egyik magyar aranyérmese, edzője, Klein Csaba, valamint Fehér Lajos, aki többször is boksztolt Csík Tibor ellen.

A 2000-ben Sydney-ben megrendezett XXVII. nyári olimpiai játékok idején Orbán Viktor miniszterelnök, továbbá a Magyar Olimpiai Bizottság részéről Schmitt Pál elnök és Aján Tamás főtktár, az Olimpiai Bajnokok Klubja képviselőjében Kárpáti György háromszoros

63 Somogyvári Rudolfné közlése alapján.

64Ausztráliai Magyarság [Sydney edition], 1976. július.

65 The Sidney Morning Herald, 1959. dec. 20.

66 Magyar Fórum, 1992. okt. 8.

67 Ausztráliai Magyarság [Sydney edition], 1976. júl. Megjegyzés: Életrajzi lexikonok, valamint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és a Magyar Olimpiai Bizottság adatbázisában is június 22-e szerepel halálozási dátumaként.

68 Nemzeti Sport, 1993. jún. 12.

olimpiai bajnok vízilabdázó és Török Ottó MOB-igazgató helyezett el koszorút a sírján.⁶⁹ 2006-ban a melbourne-i olimpia 50. évfordulójának ünnepségén részt vevő magyar küldöttség róttá le kegyeletét Csík Tibor nyughelyénél.

2006. október 23-án, az 1956-os forradalom 50. évfordulója alkalmából megtartott *Az emigráció hazatér* elnevezésű rendezvénysorozat keretében Bánkúthy Géza, az egykori Honvéd Sportszázad parancsnoka, az 56-os Magyarok Világtanácsának alapító elnöke posztumusz 1956-os Magyar Szabadságkeresztet adományozott Csík Tibor részére.⁷⁰ A kitüntetést Székely Ferenc, a Heves Megyei Sportmúzeum igazgatója vette át megőrzésre és bemutatásra. Az intézmény kiállításán ezen kívül megtekinthető Csík Tibor olimpiai aranyérme, valamint a Jászberény városa által adományozott díszpolgári emléklakettje is. 2007-ben újabb posztumusz elismerésben részesült, a Kiszgazda Polgári Szövetség Szabadságkeresztrel tüntette ki.⁷¹ 2010-ben Jászberényben megalakult a Csík Tibor Ökölvívó SE, ezzel a város hosszú szünet után újra felkerült hazánk „boksztérképére”, s az egyesület napjainkban is eredményesen működik.

Remélhetőleg a későbbiek során további adatokkal fog bővülni Jászberény egyik híres szülöttjének az életrajza, s emlékét méltó, maradandó módon fogjuk tovább őrizni.

69 Nemzeti Sport, 2000. szept. 26.

70 Hencsei Pál: Ausztráliai érdekességek. In: A Magyar Olimpiai Akadémia Évkönyve, 2006.

71 Heves Megyei Hírlap, 2007. nov. 9.